

Фонд Східна Європа

Стан законодавчого забезпечення процесу децентралізації

Аналітичний дайджест

Закони, які були ухвалені в 2014 – 2016 роках

28.12.2014 - Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи

28.12.2014 - Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин

05.02.2015 - Про добровільне об'єднання територіальних громад

09.04.2015 - Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства

14.07.2015 - Про місцеві вибори

26.11.2015 - Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів

26.11.2015 - Про внесення змін до Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

Закони, які були ухвалені в 2014 – 2016 роках

26.11.2015 - Про внесення змін до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань

26.11.2015 - Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо особливостей формування та виконання бюджетів об'єднаних територіальних громад

10.12.2015 - Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг

25.12.2015 - Про внесення змін до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" щодо особливостей державної реєстрації органів місцевого самоврядування як юридичних осіб

Законопроекти про «олійну пляму» (№№ 3638, 3639, 4772, 4773)

Стан законопроектів: очікують включення в порядок денний. Комітет рекомендує ухвалити в першому читанні

Суть:

- Пропонується визначити параметри, після досягнення яких новостворена територіальна громада може вважатись Кабінетом Міністрів України спроможною.
- Така громада повинна бути створена навколо центру, визначеного Перспективним планом територіальних громад, і в ній повинно проживати не менше половини мешканців від кількості, передбаченої Перспективним планом.
- Після досягнення таких параметрів, кожна наступна територіальна громада об'єднується з цією громадою за спрощеними процедурами.
- В цих територіальних громадах проводяться додаткові вибори депутатів ради об'єднаної громади.
- Вибори голови об'єднаної територіальної громади не проводяться.
- Пропонується визначити, що право на перехід на прямі трансферти з державним бюджетом мають ОТГ, об'єднані не відповідно до Перспективного плану, але відповідно до Закону визнані спроможними.

Законопроект щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами (№ 4355)

Стан законопроекту: Прийнято в першому читанні (19.04.2016), готується на друге читання

Суть:

Проектом Закону пропонується:

1. Встановити, що землі державної власності за межами населених пунктів, передаються у власність територіальних громад, які об'єднались відповідно до закону, та визначити порядок такої передачі;
2. Передати сільським, селищним, міським радам повноваження з розпорядження землями державної власності за межами населених пунктів в якості делегованих повноважень (крім земель оборони, земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення на об'єктах природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та інших, які мають важливе значення для держави).
3. Надати органам місцевого самоврядування повноваження щодо зміни цільового призначення земельних ділянок приватної власності.

Законопроект щодо умов зміни меж районів у процесі добровільного об'єднання територіальних громад (№ 4676)

Стан законопроекту: Очікує розгляду, комітет рекомендує (13.07.2016) ухвалити в першому читанні

Суть:

Метою законопроекту є:

- визначення чіткої послідовності дій в процесі призначення перших місцевих виборів у територіальних громадах, утворених в результаті об'єднання територіальних громад різних районів, та зміни меж таких районів;
- передбачення можливості утворення об'єднаних територіальних громад, суб'єктом утворення яких є, зокрема, територіальні громади міст обласного значення без зміни меж районів.

Законопроект щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад (№ 3390)

Стан законопроекту: Прийнято в першому читанні (02.02.2016), готується до другого читання

Суть:

Законопроектом передбачено: Якщо протягом місяця після подання проекту Перспективного плану формування територій громад чи змін до нього обласна рада не схвалила проект чи зміни до нього, Кабінет Міністрів України може визнати створені об'єднані територіальні громади, які відповідають проекту Перспективного плану формування територій громад чи змінам до нього як такі, що відповідають Перспективному плану формування територій громад.

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища) (№ 4742)

Стан законопроекту: Очікує розгляду, комітет рекомендує (13.07.2016) ухвалити в першому читанні

Суть:

Передбачається:

- 1) старости обираються у старостинських округах, які визначаються радою ОТГ
- 2) закріплення повноважень старости в таких основних сферах:
  - представлення та захист прав і законних інтересів жителів сіл, селищ в межах старост. округу;
  - сприяння у здійсненні повноважень органів місцевого самоврядування;
  - моніторинг стану виконання рішень органів місцевого самоврядування;
  - моніторинг за станом довкілля, станом об'єктів соціальної та комунальної інфраструктури, станом правопорядку, а також за станом дотримання прав і законних інтересів жителів сіл, селищ відповідного старостинського округу у сфері соціального захисту, культури, освіти, спорту, туризму, житлово-комунального господарства, реалізації їх права на працю, медичну допомогу;
  - сприяння організації та діяльності органів самоорганізації населення;
- 3) врегулювання питань статусу старости як посадової особи місцевого самоврядування.

Законопроекти, що стосуються передачі місцевому самоврядуванню окремих фінансових ресурсів

4690 – Пропонується спрямувати 25% рентної плати за спеціальне використання води до бюджетів об'єднаних територіальних громад

3721 – Проектом пропонується до складу доходів районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад зараховувати 10% рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення (крім рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату

3640 – Пропонується зарахування 30% податку на прибуток підприємств до складу загального фонду бюджетів міст обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад

3038 – Пропонується визначити, що до Державного бюджету зараховуються 95% рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату, до бюджетів міст обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад 1,5%, до обласних бюджетів 1,5%, до бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів 2 %

3830-3, 3831-2 – пропонується фінансувати професійно-технічну освіту з Державного бюджету (накладено вето Президента)

Галузеві законопроекти в контексті децентралізації

4945 - Проект Закону про розвиток сільського господарства та сільських територій в 2017 - 2022 рр. (інтегральне село)

4857 - Проект Закону про фізичне виховання та спорт

4607 - Проект Закону про соціальні послуги

4011a - Проект Закону про добровільну пожежну охорону

2890 - Проект Закону про муніципальну варту (ухвалено в першому читанні)

2489 - Проект Закону про службу в органах місцевого самоврядування

Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)

- Вносить в Конституцію поняття громада
- Змінює адміністративно-територіальний устрій – замість АР Крим, областей, районів, міст, районів в містах, селищ і сіл вводяться громада, район, регіон.
- Надає Президентові право призупиняти повноваження голови громади та складу місцевих рад
- Замість голів державних та районних адміністрацій вводиться інститут префекта
- Префект отримує право зупиняти дію актів місцевого самоврядування з мотивів невідповідності закону з одночасним звертанням до суду
- Повноваження щодо нагляду за дотриманням законності органами місцевого самоврядування передається від прокуратури до префекта
- Обласні та районні ради отримують повноваження щодо формування виконавчих комітетів
- Вводить в тіло Конституції поняття субсидіарності в розподілі повноважень
- Після набрання чинності законом наступні чергові місцеві вибори – вибори голів громад, депутатів рад громад, районних, обласних рад проводяться в останню неділю жовтня 2017 року.
- Особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей визначаються окремим законом.